

naša zvezda

Čistost

Emanuel (Bog z nami) prihaja . . .

Cerkev pričakuje Odrešenika, kakor da bi obletnico Njegovega prihoda praznovala prvokrat.

Vsa je pripravljena, da ga sprejme, pripravlja pa se s spokornostjo, ne z lagodnostjo.

Očiščuje se, da bo mogla vredno hvaliti božje Dete, in se že od začetka decembra zgrinja okoli Nje, ki je našla milost, okoli Brezmadežne . . . da bi odsev Njene nedotaknjene nedolžnosti padel tudi nanjo . . .

Kaj pa jaz? Sem li pripravljen? Sem li čist? Čist na telesu in duši, v mislih in srcu?

O, če je v meni kakšno uljé, kakšna rana, ki se mi še do danes ni zacelila, jo sklenem brez odloga izrezati, rano izmiti prav do dna — z najiskrenejšo spovedjo, s trdnim sklepom: to navado hočem iztrebiti, to družščino pustiti, te nevarnosti se izogibati . . . Res, vredno se je potruditi, da bom pripravljen stopil pred božje Dete!

Vendar — sem li pripravljen tako . . . da sem vsaj malo podoben Mariji, to se pravi: čist, prav čist, svetel kakor nov meč?

Prav ta „finis coronat opus“ (konec dober, dobro vse) si hočem pridobiti v kongregaciji, pred Našo ljubo Gospo . . .

Kako naj se naloge lotim?

Saj ne gre za nasilje, prej za varnostne ukrepe.

Treba mi je, da se izognem sovražniku.

Se mu bom izognil, če molim in se pogosto obhajam?

Se mu bom izognil, če se pogosto spomnim z veliko ljubeznijo na Jezusa in Marijo?

Se mu bom izognil, če se mrtvim: zgodaj vstajam, resno in pridno delam?

Se mu bom izognil, ako se ne bom prepuščal slepi sreči, ampak pouka in vodstva iskal pri zanesljivem vodniku? Torej si hočem skrbno izbirati berilo, prijatelje, razvedrilo; pa tudi pouk o tem, kar mi še ni jasno . . .

Ali se mu bom mogel izogniti? Žal, vsiljeval se mi bo sam. Še me bo hotel mamiti s svojo blestečo kramo, še me bo zahrbtno napadal in skušal mojo pozornost in radovednost obračati k sebi. — Kaj tedaj? Takoj se bom skrivaj umaknil (in fuga salus) in verno slušal rahli glas sramežljivosti, ki v nežni duši takoj zabrni.

Moral bom drugam obrniti svoj pogled, svojo misel. Moral bom takoj govoriti o drugih stvareh, baviti se z dru-

Božič

Kar nenadoma.

V misijonišču najbolj oddaljene postaje v Ruandi potrka na sveti večer nekdo na vrata.

Ura je deset in misijonarji pripravljajo za polnočnico. Misijonar vzame svetilko in gre odpirat.

Črn fantiček dvanajstih let se mu smehlja nasproti.

„Kaj bi rad, Jakob?“

Jakec pa se nasmehne še bolj na široko.

„Oče, oglej si nove katehumene, ki sem ti jih pripeljal!“ In v temi duhovnik zagleda gručo odraslih junakov, ki se naslanjajo na sulice in so nekam plašni.

Prešteje jih; štiri in dvajset! —

Jakec je namreč iz misijonišča prišel v svojo vas, zdaj pa je te divje borce pripeljal k Božičevim jaslicam.

Med svetovno vojno.

Na sveti večer 1916 so na odseku bojne črte, ki so jo branile angleške čete, Nemci izvesili belo zastavo, da je vihrala nad žičnimi ovirami. Angleži so storili isto. Ne prvi ne drugi ta dan niso izstrelili ne puške ne topa.

Vsaj en dan v letu naj se čast izkaže njemu, ki je Knez miru!

Pri puščavniku.

Puščavnik Jeronim na sveto noč moli. Prikaže se mu Jezus:

„Jeronim, kaj mi boš to noč podaril?“

„Svoje srce, Gospod.“

„To si mi že.“

„Svoje življenje, Gospod.“

„Nekaj drugega bi rad.“

„Gospod, saj sem Ti že vse dal.“

„Pa vendar imaš še nekaj, česar se preveč oklepaš, kar te preveč vznemirja in ti pogosto bega tvoje misli.“

„Gospod, če je še kaj, česar bi se bolj oklepal ko Tebe, mi to kar izpuli iz rok!“

„Jeronim, podari mi spomin na tvoje nekdanje grehe, da ti ga za vedno izbrišem!“

gimi rečmi, vse to pa bom delal hladnokrvno, brez zmešane naglice, pač pa odločno, urno, trdovratno; tudi se ne bom sramoval uporabljati „male“ pripomočke: Globoko dihati, večkrat zaporedoma (pobožni vzdih), da preženem nezdravi, pokvarjeni zrak, ki se mi nabira v duši.

Vse to je res vredno truda, da bomo Detetu všeč.

Brezmadežna Devica Marija, kar čutim, da ti je moj načrt všeč. Prosim Te, pomagaj moji omahljivosti.

Pri Jezuškovem krstu

(Božična zgodba.)

Sveti večer je, ura deset, cerkev v predmestju. Kaplani so zopet odšli v spovednice. Gospod župnik pa je iz svoje pravkar stopil po cerkvi, da oskrbi še zadnje priprave.

Jaslice so kar lepe. Pastirci so se čedno oblekli, presveta Devica in sveti Jožef sta vsa zbrana. Le ena vloga je še nezasedena: Jezuščka še ni. Gospod župnik odpre omaro. Njegov mali strežnik je nestrpen.

Saj je pa naš Jezušček res pravo čudo: kakor živo dete z rumenimi skodranimi lasmi in kako prijazno se smehlja!

Tedaj pa pride k župnikovi spovednici neki možak. Možak pa ne čaka rad!

»Glej, Fredo,« naroča duhovnik svojemu strežniku, »jaz imam delo, zato ti nesí Jezuščka v jaslice! Toda ravnaj, kar se da previdno; nikar se preveč ne oziraj naokrog! Če mi ga razbiješ, kje naj nocoj dobimo drugega? Pojdi torej, fantek moj, in pazi! Razumeš?»

Fantek pa pazi, tako zelo pazi, da od strahu ves trepet in se mu roke tresejo. O, gospod župnik, le zakaj si mu tako zabičeval!

Fredu roji po glavi ena sama misel: »Če ga razbijem, če ga razbijem!«

In prišlo je, kar je priti moralo...

Na mozaičnih tleh leži dragoceni tvor razbit, Fredo pa hlipa in ihti ter zbeži daleč proč od praznih jaslic, daleč od drobcev na tleh, zlasti daleč od župnikove spovednice!

Nos pritiska ob steber v ozadju in joka nad svojo nesrečo, nad župnikovo žalostjo, nad sramoto župnije, nad polnočnico brez Jezuščka.

Pavel Slapar:

Razvoj in oblika

Naslednje misli sem obravnaval na kongregacijskem zborovanju v juliju leta 1957. Naprošen od urednika NZ, jih nekoliko preurejene podajam zdaj širšemu krogu kongreganistov.

Danes pogosto čujemo tožiti o modernem poganstvu, ki prodira v mišljenje in življenje nekda v celoti krščanskih evropskih narodov. Pri tem mislimo na tisto mišljenje in življenje modernega človeka, ki ga krščanstvo s svojimi resnicami in nadnaravnimi sredstvi milosti nič več ne oblikuje. S skrbjo opazamo, kako drvi moderni človek, ki se je odtegnil krščanstvu, vedno globlje v nravni, kulturni in gospodarski propad. Ta propad je v tesni zvezi z odpadom od Boga. Če se moderni evropski narodi ne bodo zavedeli, v kako nevaren položaj so zavozili ladjo svojega življenja, in če ne bodo zaobrnili svoje poti v bogohoteno smer, so zapisani pogubi. Moderno poganstvo je življenje brez Boga Odrešenika, brez nadnaravnih resnic, ki vodijo človekovo mišljenje in življenje, brez nadnaravnih sredstev milosti, ki človekovo dušo posvečujejo, in brez Cerkve, ki je človeku mati, dom in zavetje.

Vse, kar se na svetu zgodi, ima svoj vzrok. Tudi moderno poganstvo z vsemi svojimi posledicami, kakor jih gledamo danes okrog sebe, ni kak naden pojav. Njegovi vzroki se dajo zasledovati daleč nazaj v zgodovini. V naslednjem hočemo poiskati logično nabrane niti, ki so se počasi stekale iz preteklosti, dokler niso v današnjih dneh sredi našega življenja spletle moderno poganstvo, ki ogroža nas, našo vero, naše krščanstvo, skratka: naš časni in večni obstoj pred Bogom. Držati se hočemo tegale načrta:

1. Najprej jasno začrtamo tiste temelje, ki ločijo kristjana od modernega pohana.

2. V drugem delu pokažemo zgodovinske vzroke, ki so privedli sedanjo družbo in sedanjega človeka v moderno poganstvo.

3. Nato hočemo pokazati glavne pogubonosne posledice, ki izvirajo iz poganške miselnosti v družbi in življenju posameznih. Pri tem ne smemo misliti, da je to vsa človeška družba. Še je tu katoliška Cerkev z dobrimi kristjani; zato hočemo:

4. V kratkih potezah pokazati, kako je Cerkev kot od Kristusa ustanovljena verska družba z božjo avtoriteto odgovorila na moderno poganstvo in s kakšnimi silami ga hoče zaježiti. Njen odgovor je za nas kristjane obvezen načrt dela. Tega smo se dolžni držati. Druge poti ni. Kdor ni z menoj, je zoper mene!»

Zgodba o žabi

iz šolskih dni sv. Klemen Marije Dvořaka.

Pobožni, razposajeni četrtošolci samostanske šole v Mostah na Moravskem so se rezali ko pečen maček, ko je nekega dne stopil v razred kot preklja dolg fant, ki so ga sprva imeli za novega učitelja risanja, a se je zrinil k njim v klop, da je častitljivi les kar zaškripal. Novincu so takoj prvi dan vzdali ime Goljat in pečeni mački so začeli kar pravilno po notah mijavkati, ko so zvedeli, da je tri in dvajset let stari fant zdaj njihov sošolec, ki se bo odslej dan za dnem skupaj z njimi plazil skozi latinski pragozd. Iz režanja pa je zrastle pravcato tuljenje, vredno tolpe borečih se Indijancev, kadar je dolgin prve dni učenja v trujevih goščah konjugacij in deklinacij slepo zašel pa se šele ves opraskan in odrt zopet znašel na pravi poti.

V odmorih so potem počasi dognali, da je bil Goljat, oblastem pa odgovoren kot Klemen Marija Dvořak, že pekovski pomočnik; po skrbnem detektivskem postopku so tovariši celo izsledili, da je bil celo že eno leto puščavnik.

»Kobilice je žrl in divji med!« so se fantički krohotali. »Pa brado je imel, tako dolgo, da jo je moral zavozlati, ker bi se sicer ob njo spotaknil.« Tako in podobno so smešili novega samostanskega učenca. Četrtošolci pač kaj redko natančno premišljajo, da zasmeh boli. (Neki vzgojitelj celo pravi: *Dieses Alter kennt kein Mitleid* = mladina v tej življenjski dobi nima srca.)

Toda Goljat se je v četrti kmalu prav odlično uveljavil. To pa z žabjim dogodkom.

Med fantiči je bil tudi Tadej Hübl, gozdarjev sin iz Češkega lesa; vonj po jelkah njegove domovine mu je tičal v kuštrih, godba v kosteh, sto drobnarij po hlačnih žepih in vsakovrstne burke v srcu. Dvořak ga je nekega dne slučajno

zalotil, ko je pripravljaj pristno paglavsko burko. Hübl je imel v rokah škallo za njuhanje patra razrednika in pravkar vanjo previdno selil zeleno drevesno žabo.

»Tadej, pusti to neumnost!« ga je posvaril Klemen. »Razrednik takih šal ne razume!« Hübl pa ga je pogledal z brezmejnimi prezirom, trikrat krepko pljunil in zavpil:

»Goljat, si pač res pristen prostaški filister!« (Filistejec = omejenec; orjak Goljat je bil Filistejec.) In že je zdirjal v razred. Tobačno dozo je postavil na razrednikovo mizo.

Kmalu nato je razrednik vstopil, šel na kateder in začel predavati:

»Ko je Kajus Julius Cezar vkorakal v gozdove Treverov — (roka mu je segla po dozo) — je iz goščave planila... žaba!« Zavpil je, tako zelo se je prestrašil, prav ko si je hotel privoščiti običajni dopoldanski ščepec njuhalnega tobaka.

Ves razred je razigrano zatulil, a je, kot bi trenil, zmrznil, da bi slišal miško teči, žaba pa si je z junaškim skokom skozi okno iz smrdljive ječe pomagala v zlato zeleno prostost.

»Kdo je žabo vtaknil v dozo?« je vprašal razrednik.

Mrvaška tišina!

»Vedeti hočem, kdo si je dovolil to prostaško burko!«

Nobenega odgovora.

»Dvořak, ali veš, kdo je to storil?«

»Da, pater, pa ne povem. In prostaška ta burka tudi ni bila.«

»Dvořak, zapovedujem ti, da poveš, kdo si je dovolil to razposajenost!« pravi učitelj jezno.

»Prosim, nikar ne zahtevajte odgovora. Saj nisem policaj nad fanti!« oderne Dvořak mirno.

»Boš pa danes popoldne sedel dve uri v karcerju (zaporu).«

»Da,« odgovori Klemen.

Tedaj pa plane Tadej Hübl pokonci in zavpije:

»Jaz sem bil! In Dvořak me je še posvaril, ko je videl, kaj pripravljam.«

modernega poganstva

1.

Temelji krščanstva

Krščanstvo ima svoje temelje v odrešenju in razodetju. Odrešenja in razodetja pa Bog človeku ne vsiljuje s tako silo, da bi se mu človek ne mogel izogniti. Vsak kristjan je postavljen pred odločitev: ali sprejmeš svobodno to, kar je Bog po svojih prerokih in slednjih po svojem Sinu Jezusu Kristusu dal svetu? Če sprejmeš, potem vedi, da sledijo iz tega sprejetja tudi vse nadaljnje posledice, ki bodo zelo posegale v tvoje življenje. Tu so najprej od Boga dane resnice o Bogu in človeku. Te resnice naravnavajo človekovo mišljenje k Bogu, obenem pa mu določujejo stališče v svetu. Potem so božje zapovedi. Te terjajo od človeka čisto določen način življenja, v katerem je treba upoštevati od Boga predpisane ozire do Boga, do sebe in do bližnjega. To so neizprosna navodila za življenje. Za njimi stoje sankcije večnega Boga. Izpolnjevanje božjih zapovedi združuje resnice z življenjem. Ni mogoče drugače verovati in drugače živeti. Poleg resnic in zapovedi je določil Bog daritev sv. maše in zakramente. Po njih se nam naklanjajo sadovi Kristusovega odrešenja. Opuščajo se nam grehi in deli posvečujoča milost božja, po kateri postajamo otroci božji. Naša duša je po nadnaravni svetosti milosti božje posvečena in naše telo postane tempelj božji. Vse, kar nam nudi Kristus v odrešenju in razodetju, nas na poseben način z Bogom združuje. Opuščanje grehov odstranjuje vse ovire za združitev z Bogom. Resnice združujejo naše misli z Bogom, zapovedi naša dejanja, zakramenti pa vso našo bit. Zakramenti so sredstva milosti. Brez milosti ni zveličanja. Brez milosti je pogubljenje.

Razodetje, odrešenje, resnice, zapovedi in zakramente ne sprejemamo sami neposredno od Boga. Zato je ustanovil Kristus svojo Cerkev, da nam ohranja razodetje in da nam naklanja Kristusove sadove odrešenja. Po vidnih namestnikih uči Kristusove resnice, oznanja Kristusove zapovedi in deli Kristusove zakramente. Svobodno sprejetje tega od Kristusa določenega reda odločuje večno usodo vsakega posameznega človeka.

**BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO!**

PRIHODNJA ŠTEVILKA BO IZŠLA 15. JANUARJA

»Dobro, v karcerju mu boš delal družino.«

Bila sta skupaj v karcerju.

»Goljat,« je rekel Hübl, »nikar mi filistra ne zameri, pa da sem pred teboj pljunil! No, hočeš, da sva prijatelja?« Kralj paglavcev je Dvořaku ponudil roko.

»Kaj bi to, Tadej, jaz sem bil ves čas tvoj prijatelj!« je odvrnil Klemen in mu krepko segel v roke.

In v karcerju je Dvořak svetlolasemu kuštravemu Čehu pripovedoval o svojem pisanem življenju. Pravil mu je o zelenih moravskih gozdovih, kjer mu je stekla zibka; o kozi in kravi, ki ju je gonil na planinski pašnik, medtem ko so po dolinah brnele trombe cesarice Terezije, v daljavi pa grmeli topovi; o ciganih, ki je za njimi letal od vasi do vasi, ker jim je v goslih pelo srce. Hej, Dvořak je znal pripovedovati! Hübl ga je poslušal z nosom, usti in ušesi.

O svojem bratu Karlu je pripovedoval Dvořak. Bil je huzar v modri atili s srebrnimi vrvicami in rjavi klobučevinasti kučmi, ki je prav na vrhu imela veselo rdečo krpo. Oj, to je bilo veselje, kadar ga je brat vzal k sebi na črnega vranca, pa sta po vaški cesti galopirala proti domu, da so se kar iskre delale in so ženske vreščaje bežale s pota!

»Da, tedaj mi je dolgo časa po glavi rojila misel, da postanem huzar kakor brat, in za konja in sedlo bi se bil z veseljem odpovedal zlatemu kraljevskemu prestolu!«

Z vojno pa je v deželo prišla tudi stiska in fant je srečeval bedo, lakoto in človeško krutost v tisočeri oblikah. Nekoč je videl, kako je cigan svojo ženo privezal k vozu in jo bičal do krvi. Planil je na cigana kakor panter in njegovi beli, ostrizobje so se globoko zarili v črno, umazano potepinovo roko. Kaj za to, da je cigan fantička besno-logotno prebičal! Duši je zadal vse hujše rane. In fantiču se je zdelo, kakor da ga vsa človeška beda kliče na pomoč.

»Glej, Tadej, takrat sem začutil, da me Bog kliče, naj po-

A kaj je to? Kdo joka skoraj zraven njega? V tem belem ovoju... Fredo se skloni in zagleda dete, v plenice povito.

»Dete? Joj, saj prav tega potrebujem!« si misli Fredo.

In urno ko tat pograbi dete in plane z njim v zakristijo.

Gospod župnik ga že čaka!

»Gospod župnik, glejte Jezuščka!« vikne Fredo v eni sapi, še preden bi mu župnik mogel začeti očitati.

»Saj se ti meša, navihaneec!« vzklikne dobri župnik, a kljub temu vzame ovoj, ki mu ga ponuja Fredo.

Ta pa na dolgo in široko pripoveduje in vse meša.

Končno župnik vendarle razume, za kaj gre. Najdenček ga tako skrbi, da pozabi strežnika okregati.

Pa še listek ga je zbegal, pripet na plenice: »Sinčka izročam ljubemu Bogu. Krstite ga in krščansko vzgojite! Jaz umiram.«

In to sveto noč je v jaslicah zares ležalo živo dete, pa tako lepo pridno je bilo, kakor da se je svoje vloge dobro naučilo.

Še pred mašo pa je gospod župnik zgodbo pripovedoval svojim župljanom; vse je zelo ganila.

Nazadnje pa jim je še rekel, da Jezuščka ne more predstavljati poganček, zato bodo dete še pred zahvalnico krstili.

Dali so mu ime Božič.

Sirotek je postal kristjan, toplo so ga zavili in sladko je zaspal, ob njem pa je bedela skrbna Devica...

Naslednji dan pa so otroci svojim tovarišem, ki so bili preleni, da bi se bili udeležili polnočnice, ponosno govorili: »Ej, fantje, lahko vam je žal! Mi drugi pa smo imeli srečo... Bili smo pri Jezuškovem krstu, vi pa ne!«

stanem duhovnik, kajti nihče ne more tako zdraviti in pomagati kakor duhovnik.«

Ampak, ti moj ljubi Bog! Za učenje je treba denarja in mati je živela v siromaštvu. Res, župnik domače jare je bil dober človek in je fanta učil latinščine zastonj. Pa umrl je. In Klemen je odšel k peku. Lepo je, če smeš ljudem peči kruha. Kruh je sveta stvar in pošten pek je vedno tudi kos duhovnika.

»Božji glas pa mi v duši ni več utihnil, klical me je sleherni uro podnevi in ponoči. Še z enim pekovskim pomočnikom sem potoval v Rim, kakor da se mora tamkaj ob sruču Cerkve zgoditi čudež, ki sem ga pričakoval. Nato sem celo leto živel kot puščavnik, čeprav nisem jedel kobilic in ne imel vozla v bradi. Od tam pa me je Bog poklical zopet nazaj. Tu v samostanu Moste sem služil kot pekovski pomočnik dotlej, da mi je opat nekega dne oskrbel prosto mesto v naši šoli. Milost božja me je vodila po ovinkastih in prečudnih potih. Glas njegov pa me ne izpusti. Prijatelj, jaz svoj cilj poznam! Poli do njega ne poznam. Poznam pa svoj cilj, kajti glas božji me ne izpusti!«

Še nekaj časa sta samostanska učenca sedela drug ob drugem, ne da bi kateri spregovoril. Tedaj pa je Hübl vdrugič pomolil prijatelju roko in rekel: »Oprostilo!« In nato so se zunaj oglasili koraki. V ključavnici karcerja je zaškrtal ključ. Vrata svobode so se odprla na stežaj...

Še mnogo in hudih let pa je preteklo, da so se Dvořaku odprla vrata svečeništva, da mu je končno v Italiji škof položil roko na glavo. Potem pa je nekdanji pekovski pomočnik postal silen apostol Gospodov, ki je v Varšavi in na Dunaju vihtel prapor Gospodovega kraljestva in ljudi reševal iz sleherne bede. Najzvestejši spremljevalec pa mu je postal pater Tadej Hübl, ki so ga v poljski prestolnici božji sovražniki mučili skoraj do smrti in je v rokah svojega svetega prijatelja Dvořaka izdihnil svojo dušo.

Z letalom za zlatom

(Dalje.)

Ura je minila, a vrv je vzdržala, čeprav je kar pela, tako napeta je bila. Valovi pa so letalu že zalivali trup in voda je segala do skale, na katero je bilo privezano. Nenadoma je od gornjega konca doline prišlo tako strašno bučanje, da se je hrup povodnji v njem kar izgubil in strme sta fanta videla, kako so celi splavi ledu prihajali na površje in divjali navzdol.

»No, zdaj je pa izbruhnila še glavna struga,« je rekel David.

In res se je led na potoku naenkrat vzdignil in v bobnečih gmotah lomastil navzdol. Plavajoče ledene grude so pokale kakor steklo, ko jih je povodenj butala skupaj. Zajezale so se ob skalah na bregu in se kopičile v blesteče gore. Šest čevljev debela ledena klada je priskakljala naravnost nad Meteor. Zadelala ga je kakor strela navzven, nato pa ga je pograbil tok in odnesel v strugo. Še se je otepal z enim krilom, kakor žuželka, ki poginja, potem je izginilo.

»Najin zadnji up!« je zastokal David. »In zdaj sva obsojena na dosmrtno ječo!«

7. Tako se plazi smrt.

Ko je izginilo letalo, je fantoma ugasnilo zadnje upanje, saj v dolini ni bilo drevesa ne naplavljenega lesa, da bi si iz njega mogla zbiti vsaj splav. Zato sta se brata umaknila pod streho in sede gledala povodenj, ki je kar naprej naraščala, ter poslušala bučanje in grmenje ledenih skal, ki jih je tok hitro vlekel navzdol. Videla sta, da voda še vedno narašča.

Končno se je David jezno oglasil: »Če še kaj dosti naraste, naju odnese!« Tomaž je moral dati bratu prav. Saj je imela voda samo še nekaj čevljev do tal njenega zavetišča, na nasprotni strani doline pa je že lizala strme stene. In še vedno bolj je naraščala. Zato je vstal in rekel:

»Spraviti morava svoje zaloge na vrh ploče.«

David je brez besede vstal in mu pomagal. Vsaj to je bilo dobro, da je dež ponehal. Povodenj se je še hitreje dvigala. Komaj sta namreč svoje brašno prenesla na varno, že je voda zalila tla njenega zavetja in morala sta se umakniti še sama na pločo. Kmalu je voda segala po vsej grapi od stene do stene in tako tvorila veliko jezero, polno penoče se snežnice. David se je ozrl na steno za hrbtom. Bila je čisto strma!

»Še vedno narašča,« je rekel mračno.

»Vem zakaj,« mu je odgovoril Tomaž. »Pri ustju spodnjega žrela se je led nakopičil in se zajezil. Teža vode-

nih gmoč pa ga bo kaj kmalu predrila in voda bo takoj upadla.«

David je samo nekaj zagodel. Bil je že na robu obupa. Tomažu se ni godilo nič bolje, a ni hotel pokazati. Vsaj eden mora ostati pogumen.

Voda se je dvigala in dvigala. Opolodne je stala samo še čevljev pod njuno pločo. Fanta sta premražena in bedna sedela in premišljala, v kolikem času bo zalilo pločo. Tudi če ju ne odnese, jima bo pokvarila živila in potem bosta morala kmalu umreti, kajti v dolini doslej nista odkrila nobenega živega bitja. Dolini so rekli Lačna dolina in zdelo se je, da po pravici.

Nista mislila na hrano; tudi govorila nista, ampak se zavijala v svoje odeje in opazovala, kako se jima voda vse bolj bliža. Tudi v naravi je bilo zdaj vse tiho; po zvrhano polnem jezeru so mirno plavale ledene klade. Samo z gornjega konca grape se je slišalo oddaljeno bučanje vodá, ki so hitele v jezero.

Voda je obliznila rob njune police.

»Še pol ure,« je rekel David. »Uboga mama in Krista, ki ne bosta nikoli izvedeli, kako in kje sva poginila!«

»Nikar no!« je zavpil Tomaž, videč, kako je David bled.

»Kaj morem za to, da mislim samo na mamo in Kristo, ne pa na naju!«

»Vem,« je Tomaž komaj spravil iz sebe. Prav tedaj pa je nekje tresčilo, da bi skoraj oglušela.

Tomaž je zavriskal.

»David, jez je predrt! Rešena sva! Le poglej, voda že usiha!«

Bilo je kakor da si iz banje izpulil čep. Veliki vrtinci so zaplesali po jezeru površini in vode so upadale tako naglo, da so se v pol ure že pokazala tla njenega tabora. Pokazala se je skala za skalo in preden je minila polovica popoldneva, je reka bila komaj še sto jardov široka. Svoje zaloge sta zopet spravila nazaj v duplo in zakurila, da jo posušita.

Zvečer sta imela tudi obleke že suhe in sta se usedla k dobri večerji.

»David, kaj praviš, ali ni morda povodenj privlekla s seboj tudi kaj lesa?«

»Že mogoče. A čakati bova morala najmanj teden dni, da ga najdeva, ker prej se povodenj gotovo ne bo utekla.«

Še dolgo sta tako sedela in kramljala. David je bil sicer boljše volje, vendar pa sta se oba morala boriti zoper grozno misel, da sta v ječi, ki iz nje ni izhoda.

Neposredno pred zoro ju je zbudilo novo bučanje, podobno tistemu, ko se je podrl ledeni jez. Odmevi so butali od čeri do čeri. David se je usedel. »Pa menda vsaj ne pride še ena povodenj?«

»Ne, to je bil plaz,« pojasni Tomaž. »Sneg je zgrmel s strmih čeri.«

Ko se je zdanilo, je Tomaž najprej opazil, da je vode v potoku tako malo ko poleti. Vzel je kotel in zajel vode, pa se je struga v hipu zopet napolnila in mu je val skoraj spodnesel noge. Torej voda vendarle spet narašča!

Strašno je ostrmel, a le za časek! Takoj je razumel, kaj se je zgodilo. Snežni plaz, ki sta ga slišala pred eno uro, je zdrknil v gornje žrelo in naredil jez, ki je vode nekaj časa zadržal. Zdaj so ga pa vode predrle in zato spet

narasle. Pograbil je kotel in se obrnil proti domu. A se je mahoma ustavil in nepremično buljil po grapi navzdol, mladi drzni obraz pa mu je čudno utripal.

»Sneg,« je dahnil sam sebi. »Mora iti!« In že je stekel proti dupli in na ves glas vpil: »David! David! Izvrstno misel imam! Poslušaj!«

8. Zadnji up.

Tomaž je vse v eni sapi razlagal. »Dinamit! Oglej si sneg tamle na razsežnem pobočju! Samo malo ga je padlo v žrelo, pa je reko zajezil, ali vsaj napol zajezil. Pomisli, kaj bi šele bilo, če bi z dinamitom sprožila ves sneg kakor en sam plaz v žrelo! Saj mora napolniti polovico doline.«

»No, in kaj potem?«

»Kaj potem? Ali še ne razumeš? Plaz bo reko zajezil in struga bo prazna!«

»Ne pa tista velika krnica na dnu spodnjega žrela!«

»Prava reč, takale krnica! Saj jo lahko preplavava! David, rečem ti: tu je najin izhod!«

»Morda bi res bil,« se obotavlja David. »Vendar pa ne moreva reči, ali bo teh nekaj palic dinamita res moglo sprožiti dosti velik plaz; pa tudi, če ga, je še vedno vprašanje, bo li jez držal tako dolgo, da jo midva popihava iz grape. Od zgornjega konca doline do dna brzice sta dobri dve milj. Morda bova komaj prišla v spodnje žrelo, pa se bo jez že zrušil.«

»Kar bo, pa bo, a poskusiti se le izplača. Samo hitro narediva, da ne bo sneg prej sam od sebe zdrsnil v žrelo!«

»Le počasi! V Krožno mesto ne prideva, ako ne vzameva s seboj za tri dni živeža. Zato si morava tu pripraviti dva zavojčka, ki ju bova nazaj grede pobrala.«

»Saj res. Na to pa še mislim nistem.«

Tomaž je takoj začel spravljati živež v zavoja, pa David ga je še dalje priganjal: »Najprej se dobro najejva, saj bova dosti moči potrebovala, ako naj izvršiva tvoj vrtoglavi načrt.«

Dobro sta se torej najedla in napravila dva zavoja živeža, potem pa z dinamitom krenila v zgornji konec doline. Vzšlo je sonce in tu in tam so se trgali manjši plazovi. Na beli površini so se pokazale črne lise, zdaj pa zdaj je votlo zabobnelo in privršalo je s sten nekaj ton snega. (Dalje.)

»Naša Zvezda« 1937/38

Izdaja jo škoifijsko vodstvo DMK v Ljubljani in Mariboru ločeno za dijake in dijakinje (dr. T. Klinar).

Za dijake jo urejuje p. V. M. Vrtovec S. J.

Izhaja 14-dnevno med šolskim letom, 1. in 15. dne v mesecu: 14 številk.

Stane:

celoletno po pošti za dijake 8.— din; celoletno za nedijake 15.— din, posamezna številka pri poverjeniku za dijake —50 din, za ostale 1.— din.

Uprava: Ljubljana, Streliška ulica 12/11. (Ljudski dom).

Rokopise naslavljajte na: Uredništvo NZ, Ljubljana, Zrinjskega 9.

Tiska Jugoslov. tisk. v Ljubljani (K. Čeč).